

SZKOLENIE PODSTAWOWE STRAŻAKÓW RATOWNIKÓW OSP

TEMAT 15

Zadania strażaków w zastępie

autor: Andrzej Jabłoński

MATERIAŁ NAUCZANIA

- Funkcje i zadania w zastępie gaśniczym i specjalnym;
- Oznakowanie członków zastępów.

Czas: 1T

Zadania strażaków w zastępie

- **Zastęp to pododdział liczący od trzech do sześciu ratowników, w tym dowódca, wyposażony w pojazd przystosowany do realizacji zadania ratowniczego.**

Tak więc zastęp to obsada pojazdu bojowego, mogąca w ograniczonym zakresie podjąć samodzielne działania ratowniczo-gaśnicze. Może być on podzielony na rotę.

Zadania strażaków w zastępie

W zależności od rodzaju pojazdu oraz wyposażenia znajdującego się na wozie zastępy możemy podzielić na gaśnicze oraz specjalne.

- **Zastępy gaśnicze** to zespoły wyszkolonych ludzi, dysponujących sprzętem pozwalającym głównie na gaszenie pożarów, oraz wykonanie w stosunkowo wąskim zakresie innych zadań taktycznych.

- GLM
- GLBA
- GBA
- GCBA

Zadania strażaków w zastępie

- **Zastępy specjalne** to pododdziały wyznaczone do wykonywania zadań specjalnych, wynikających z taktycznych potrzeb akcji ratowniczo-gaśniczych, podczas których współdziałają z zastępami gaśniczymi i innymi specjalnymi, lub też wykonują swe zadania samodzielnie.
- SD – zastęp z drabiną mechaniczną
- SW – zastęp węzowy
- SŁ – zastęp łączności
- SRChem – zastęp ratownictwa chemicznego
- SRw – zastęp wodny
- SKw – zastęp kwatermistrzowski
- i inne

Zadania strażaków w zastępie

W ramach zastępu dla ratowników przypisane zostają niżej wymienione funkcje. Aby uprościć opisy, każdej z funkcji przypisano symbol graficzny.

- Dowódca zastępu
- Przewodnik rotacji pierwszej
- Pomocnik przewodnika rotacji pierwszej
- Przewodnik rotacji drugiej
- Pomocnik przewodnika rotacji drugiej
- Przewodnik rotacji trzeciej (lub rozdzielaczowy)
- Pomocnik przewodnika rotacji trzeciej
- Kierowca-mechanik

Zadania strażaków w zastępie

W wozach gaśniczych najczęściej spotyka się 6-osobową obsadę ratowników, złożoną z dowódcy zastępu, przodownika rotacji pierwszej, pomocnika przodownika rotacji pierwszej, przodownika rotacji drugiej, pomocnika przodownika rotacji drugiej i kierowcy.

Spotykane są również zastępy 8, 7, 4, 3 -osobowe.

zastępy 8-osobowe

zastępy 7-osobowe

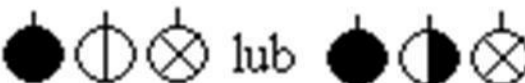
zastępy 6-osobowe

zastępy 4-osobowe

zastępy 3-osobowe

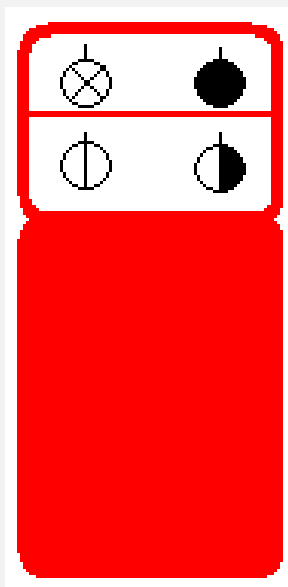
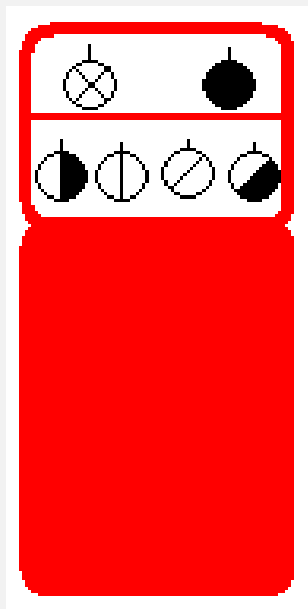

Zadania strażaków w zastępie

- Przykłady rozmieszczenia załogi w wozach wyposażonych w 6, 4, 3 miejsca dla załogi

Zajmowanie miejsc w wozie zależy od pełnionej funkcji w zastępie:

Pobrano 18
Pobrano

sztyń.pl
olsztyń.pl

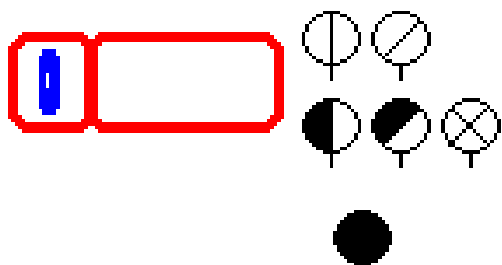

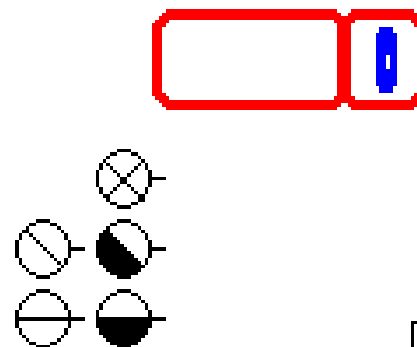
Zadania strażaków w zastępie

■ Ustawienie ratowników po komendzie „z wozu”

Na komendę „z wozu” wydaną przez dowódcę zastępu strażacy opuszczają pojazd i ustawiają się w odległości około jednego metra za tyłem pojazdu, patrzą w stronę dowódcy i oczekują na jego dalsze rozkazy.

miejsce zdarzenia
- pożaru

miejsce
zdarzenia
- pożaru

Zadania strażaków w zastępie

Ustawienie ratowników po komendzie „z wozu”

Zadania strażaków w zastępie

Po przyjeździe na miejsce akcji ratownicy tworzący zastęp gaśniczy powinni wykonać następujące czynności:

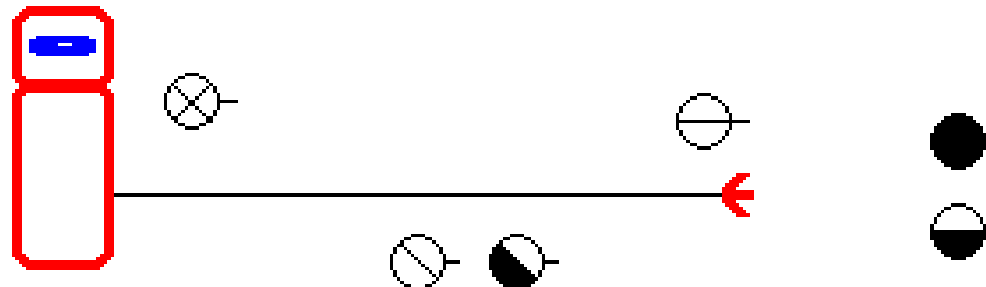
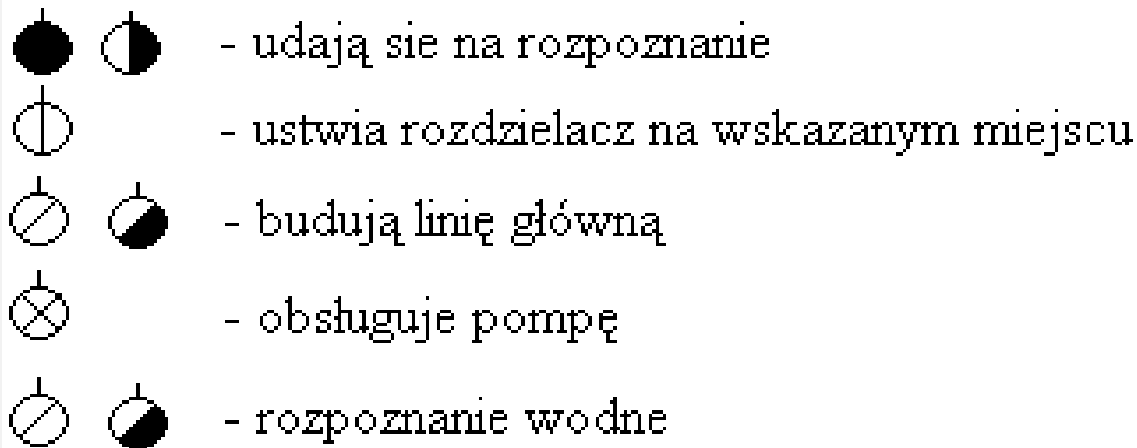
- rozpoznać sytuację pożarową,
- rozpoznać możliwość zaopatrzenia w wodę,
- zbudować stanowisko wodne,
- zbudować linie zasilającą,
- poprowadzić linię główną,
- zbudować linię gaśniczą i zająć stanowiska gaśnicze,
- sprawić niezbędny sprzęt ratowniczy.

Zadania strażaków w zastępie

Przykłady rozwinięć w zależności od ilości strażaków w zastępie:

- Samochód z 6-osobową załogą
- Czynności podczas rozwinięcia wstępnego

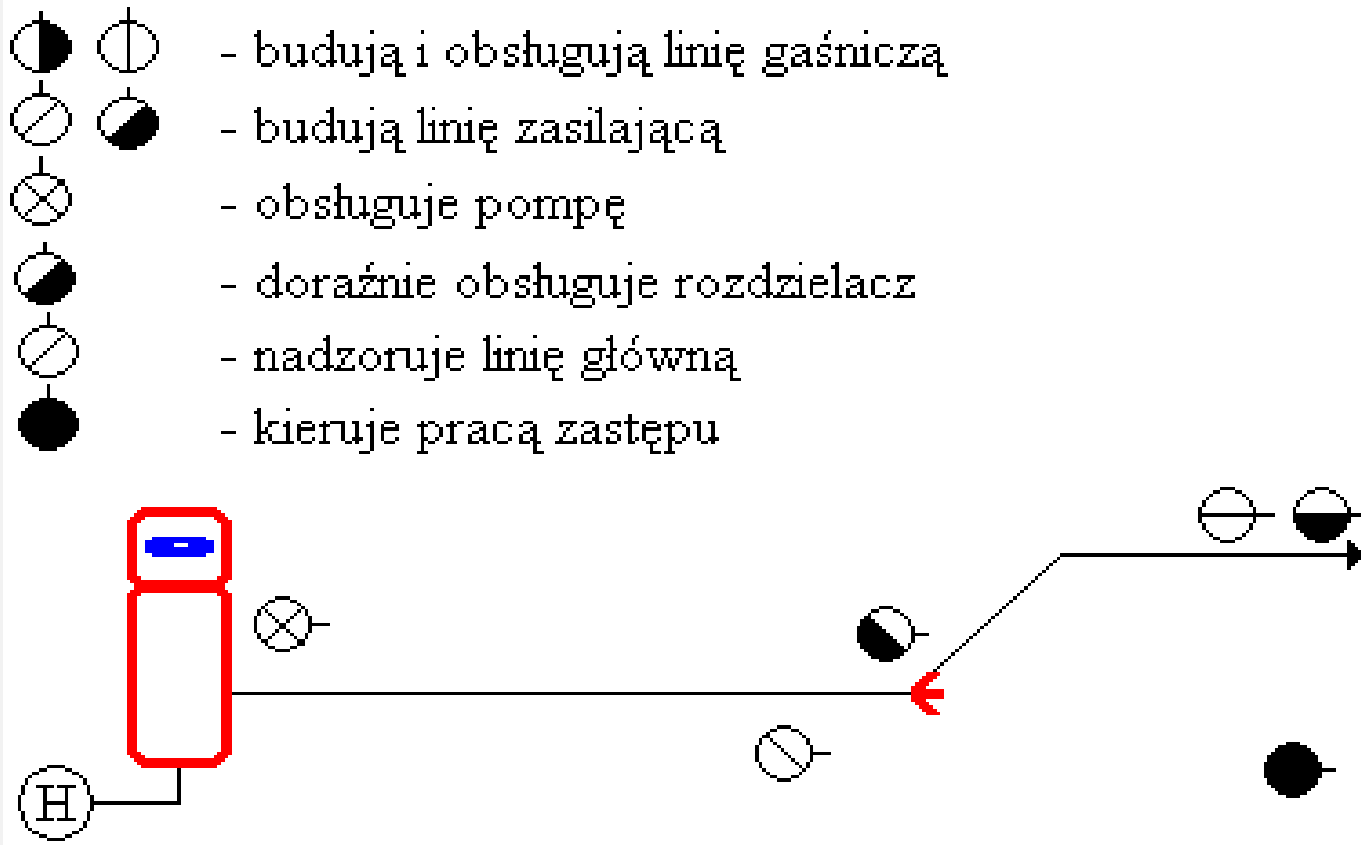

Zadania strażaków w zastępie

Przykłady rozwinięć w zależności od ilości strażaków w zastępie:

- 6- osobowa załoga
- Rozwinięcie pełne – praca jednym stanowiskiem gaśniczym

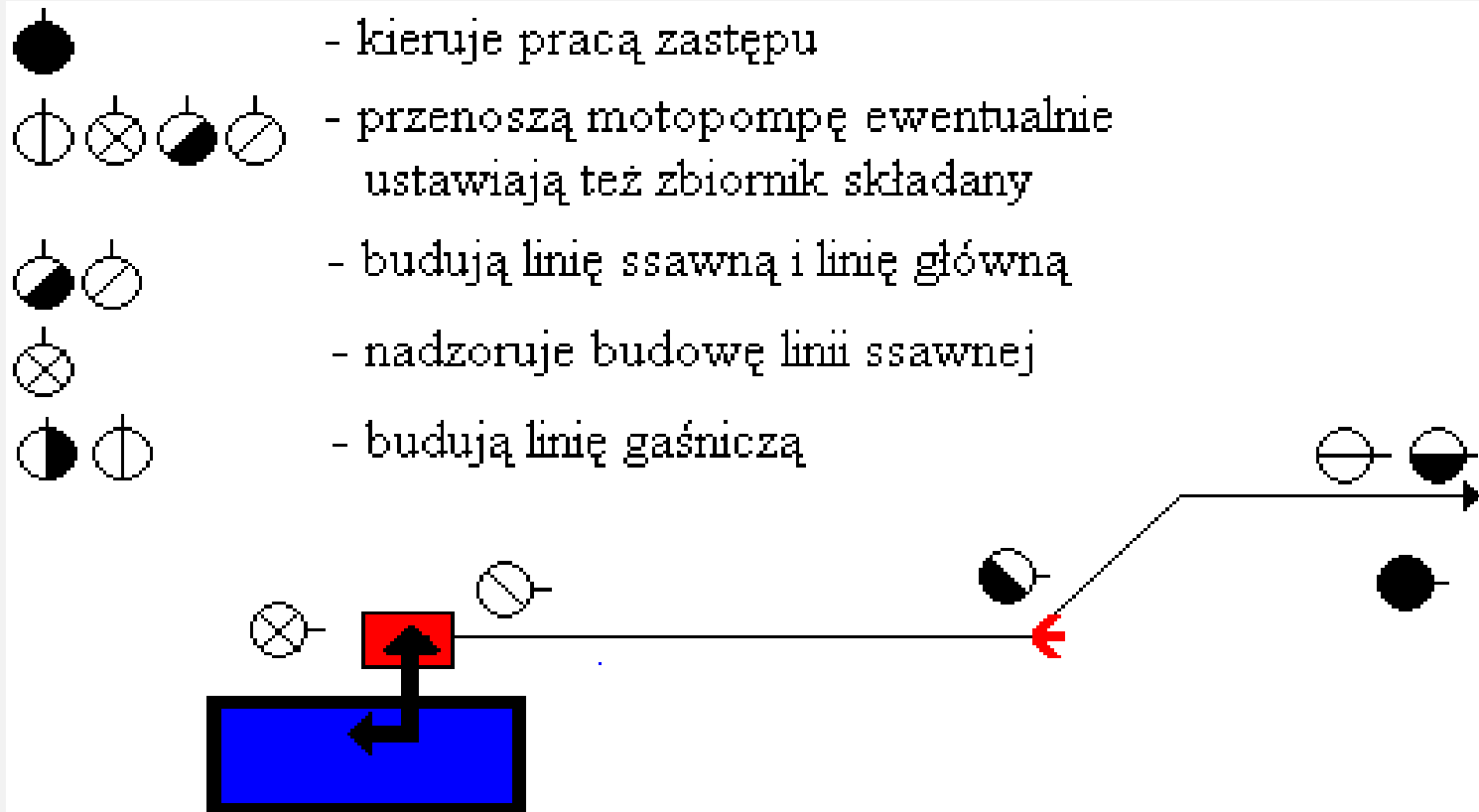

Zadania strażaków w zastępie

Przykłady rozwinięć w zależności od ilości strażaków w zastępie:

- 6- osobowa załoga
- Rozwinięcie pełne – praca z zewnętrznego punktu poboru wody

Zadania strażaków w zastępie

Przykłady rozwinięć w zależności od ilości strażaków w zastępie:

- 6- osobowa załoga
- Rozwinięcie pełne – praca dwoma stanowiskami gaśniczymi

-   - budują i obsługują I stanowisko gaśnicze
-   - budują linię zasilającą, linię główną, i drugie stanowisko gaśnicze
- - obsługuje pompę
- - kieruje pracą zastępu

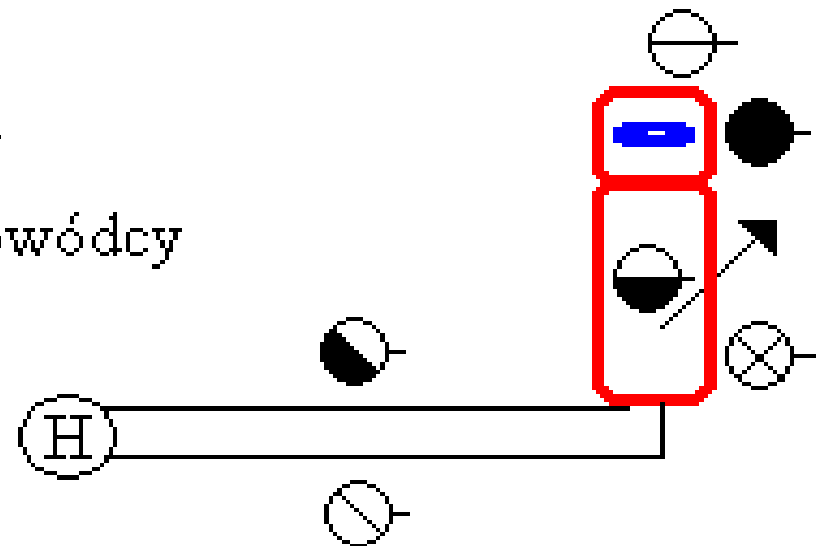

Zadania strażaków w zastępie

Przykłady rozwinięć w zależności od ilości strażaków w zastępie:

- 6- osobowa załoga
- Praca działkiem - zasilanie z punktu zewnętrznego

- - obsługuje działko
-   - budują linię zasilającą
- - obsługuje pompę
- - kieruje pracą zespołu
- - jest do dyspozycji dowódcy

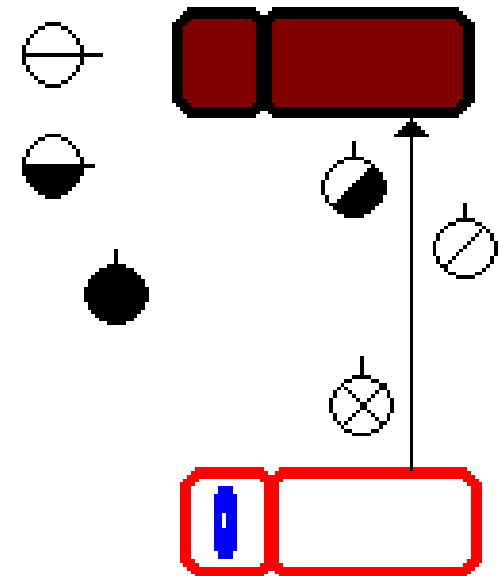

Zadania strażaków w zastępie

Przykłady rozwinięć w zależności od ilości strażaków w zastępie:

- 6- osobowa załoga
- Rozwinięcie pełne – praca podczas wypadku drogowego

		- obsługują sprzęt ratowniczy
		- zabezpieczają miejsce akcji ew. podają prąd gaśniczy
		- obsługuje pompę, ew. pomaga przy obsłudze sprzętu ratowniczego
		- pomaga poszkodowanym
		- kieruje pracą zastępu

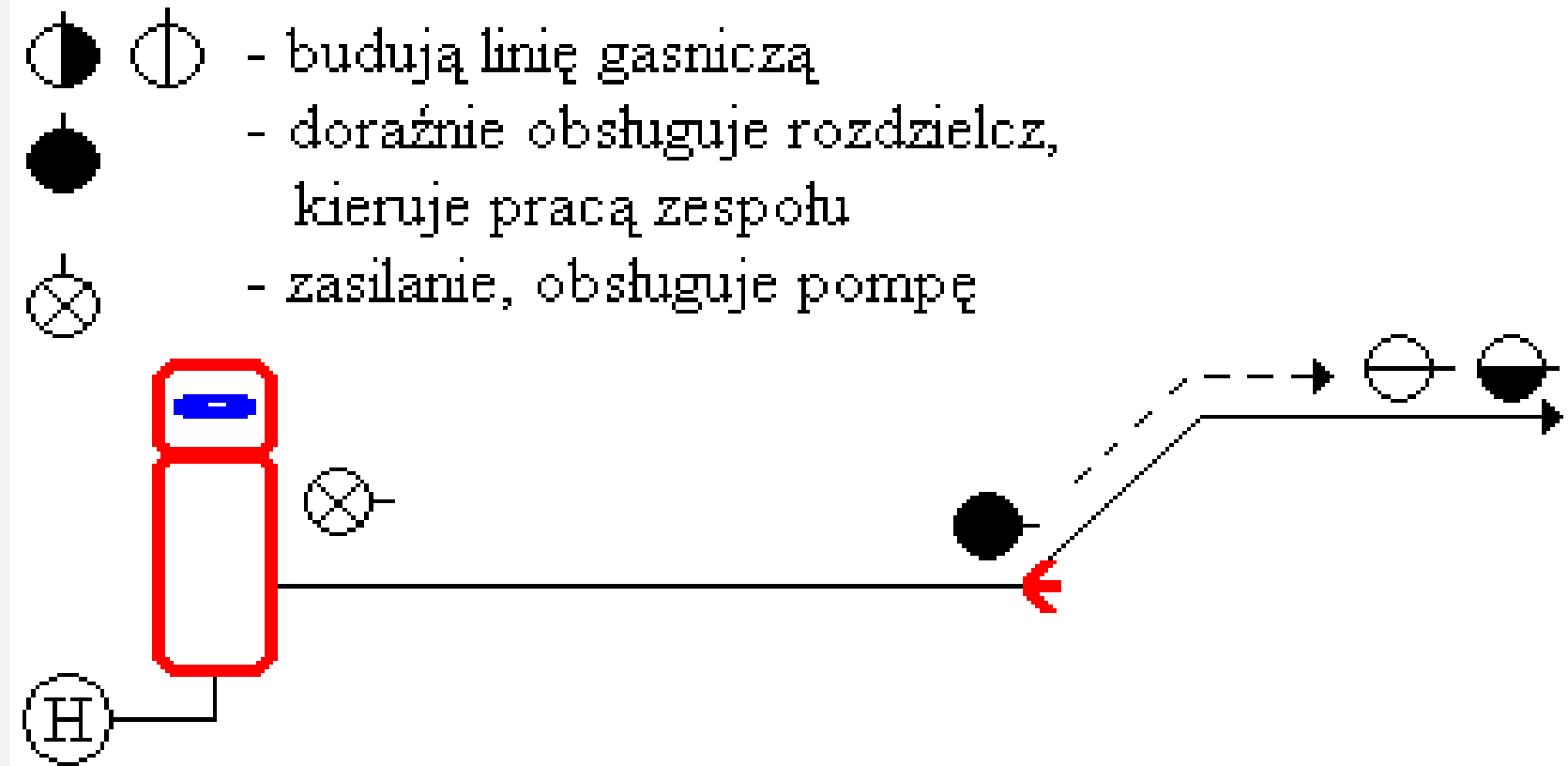

Zadania strażaków w zastępie

Przykłady rozwinięć w zależności od ilości strażaków w zastępie:

- 4 - osobowa załoga
- Rozwinięcie pełne - podanie prądu gaśniczego

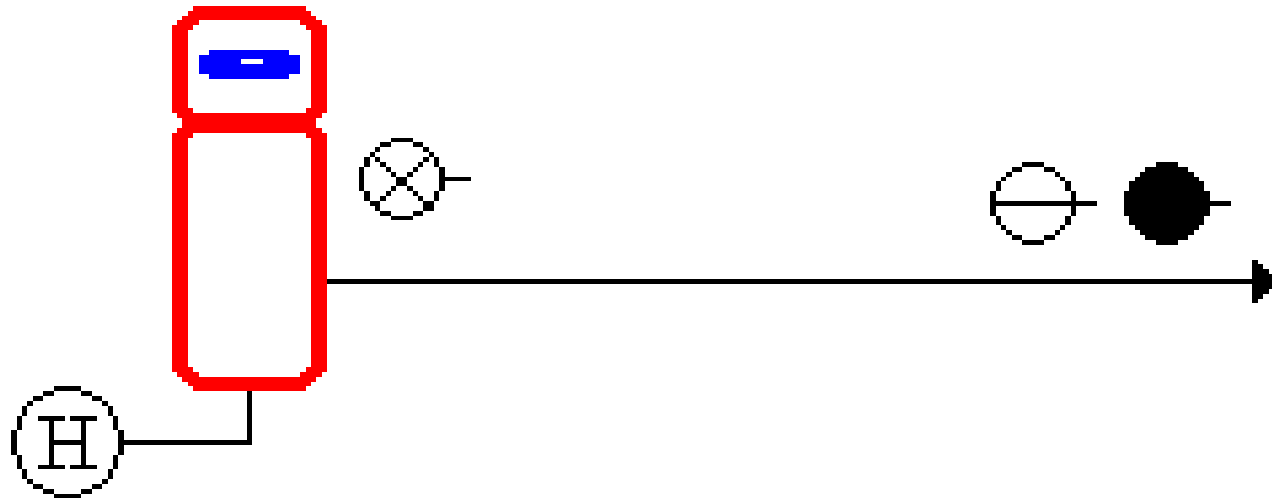
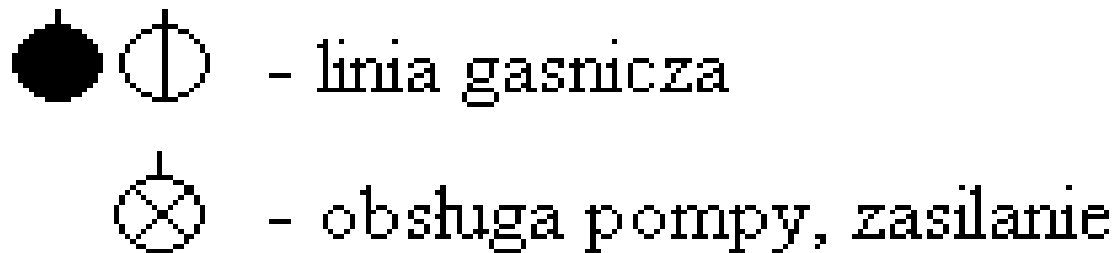

Zadania strażaków w zastępie

Przykłady rozwinięć w zależności od ilości strażaków w zastępie:

- 3 - osobowa załoga
- Rozwinięcie pełne - podanie prądu gaśniczego

Zadania strażaków w zastępie

Przykłady rozwinięć w zależności od ilości strażaków w zastępie:

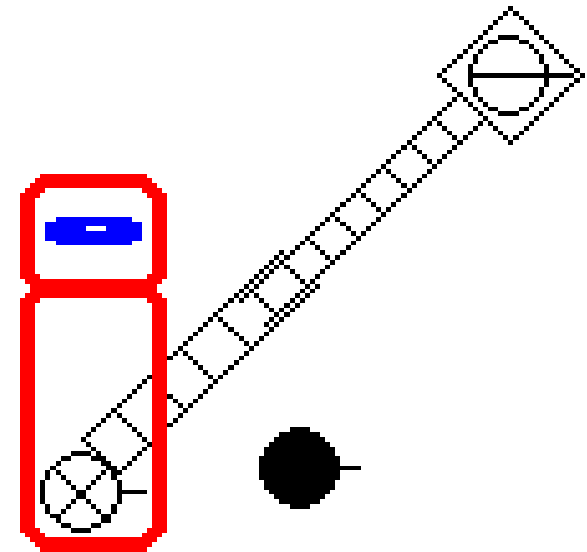
- Zastęp specjalny z drabiną mechaniczną
- Podanie prądu gaśniczego

● - kieruje pracą zastępu
przeprowadza rozpoznanie

⊕ - podłącza linię zasilającą
do nasady drabiny

⊕ - obsługuje linię gasniczą
z kosza ratowniczego

⊗ - sprawia i operuje drabiną

Zadania strażaków w zastępie

■ Czynności przypisane
poszczególnym funkcyjnym
w zależności od
ilości osób w zastępie

Wykonywane czynności	Liczba osób w zastępie				
	8	7	6	4	3
Rozpoznanie pożaru – innego zdarzenia	●●	●●	●●	●	●
Rozpoznanie wodne	●●	●	●●	●	
Ustawienie rozdzielacza	○	○	○	○	○
Budowa linii głównej i zasilającej	●○	●●	●●	●○	○●
Przenoszenie motopompy	●●	●●	●●	○●	
Budowa stanowiska wodnego – linii ssawnej	●●	●●	●●	○●	○●
Obsługa pompy, agregatu gaśniczego	○	○	○	○	○
Obsługa linii szybkiego natarcia	●○	●○	●○	●○	●○
Zajęcie pierwszego stanowiska gaśniczego	●○	●○	●○	●○	●○
Zajęcie drugiego stanowiska gaśniczego	●○	●○	●○		
Zajęcie trzeciego stanowiska gaśniczego	●○	●○	○		
Obsługa rozdzielacza	●	●	Pomocnicy rot		
Sprawienie drabin przystawnych	●○	●○	●○	●○	
Kontrola linii zasilających podczas współpracy z innymi zastępami	●○	●○	●○	●○	
Dostarczanie środka pianotwórczego				●○	●
Kierowanie pracą zastępu	●	●	●	●	●

BIBLIOGRAFIA

- Bielecki P. „Podstawy taktyki Gaszenia Pożarów” Kraków 1996 r.
- Bielecki P. „Taktyka działań gaśniczych dla słuchaczy kursu kwalifikacyjnego szeregowych Państwowej Straży Pożarnej” Warszawa 2004 r.
- Bielecki P. „ Organizacja pracy w zastępie gaśniczym” Biblioteka strażaka ochotnika. CSPSP 2000 r.
- „System szkolenia członków OSP biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych” – prezentacje multimedialne; CNBOP maj 2007r.